

GÜNLÜK

Günlük, bir kişinin olayları, durumları, gözlemleri, duygu ve düşüncelerini günü güne tarih belirterek anlattığı yazı türüdür.

Bir gün içinde yaşananları veya o tarihle ilgili duygu ve düşünceleri, o günün tarihini belirterek günü güne yazılan yazıya veya bu yazıları içine alan esere günlük denir.

İyi ve güzel bir yazı yazabilmek için öncelikle iyi bir gözlemci olmak gerekir. Bakmak değil görmek gerekir. Günlük yazmada da gözlem önemlidir.

Günlükler günlük duygu, düşünce ve izlenimlerin yazıya geçirilmesi isteğiyle meydana gelirler. İnsanı en açık, en çıplak, en gerçek biçimde gösterebilen türdür.

Biyografi yazarlarının en işine yarayan kaynaklar olan günlük, Batıda gelişmiş ve buradan edebiyatımıza gelmiş bir türdür.

GÜNLÜKLER;

- Günü güne yazılır, yazıldığı günün tarihini taşır.
- Yaşanan ile yazıda dile getirilenler arasında herhangi bir zaman farkı yoktur.

- Günlükler okuyucu düşünülerek ya da yayınlamak amacıyla yazılmaz.
- Olayı yaşayan kişi tarafından yazılır.
- İçten ve samimidir. Özneldirler.
- Yazılanlar inandırıcıdır.
- Kişisel ve özeldir.
- Konuşma diline yakın bir dil kullanılır.
- Biçimsel olarak kısa metinlerdir.
- Sanatçılar tarafından yazılanların edebî değeri vardır.
- Konu sınırlaması yoktur.

Anıları belirli seviyelerde görev almış, önemli eserler bırakmış insanlar yazarlar. Fakat günlükleri herkes yazabilir. Çünkü günlüklerde insanların yaşadıkları güne ait duygu ve izlenimleri yer alır.

TARİHİ GELİŞİMİ

Tarihte ilk defa Romalılar tarafından bir takım kamu kuruluşlarındaki işlemlerin unutulmaması amacıyla kullanılmıştır.

İngiliz Kraliçesinin yardımcılığını yapan Fanny Burney' in 19. yüzyılın başlarında kaleme aldığı eser bu türün ilk örneği olarak kabul edilir.

Alfred de Vigny	Bir Ozanın Günlüğü
Stendhal	Özel Günlük
Gogol	Journal
R.M.Rilke	Maile Laudris Brigge'nin Notları
D. Defoe	Veba Yılı Günlüğü
Dostoyevski	Bir Yazarın Günlüğü

Günlük türü ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- Konuşma diline yakın bir dille yazılır.
- Gerçekler, yaşandığı gibi kaleme alınır.
- Genellikle öyküleyici anlatımdan yararlanılır.
- Yayımlanmak için yazıldığından bazı ayrıntılara yer verilmez.
- Geçmişte yazılanlar, yazarının konumuna göre önemli bir tarih belgesi olabilir.

TÜRK EDEBİYATINDA GÜNLÜK

- Türk edebiyatında ‘Ruzname’ adıyla savaş notları tutulduğu görülmektedir. Bunlar tam olarak günlük niteliğinde olmasa bile günlük türüne oldukça yakındır. (Haydar Çelebi’nin Ruznamesi, Yavuz Sultan Selim Zamanı)
- Bir edebî tür olarak günlük ilk olarak Tanzimat döneminde yazılmıştır.
- Direktör Ali Bey’in Seyahat Journali(1897) adlı gezi kitabı batıdaki anlamıyla Türk edebiyatında görülen ilk gündüktür. Aynı dönemde şair Nigâr Hanım ‘Hayatımın Hikayesi’ adlı eserini günlük şeklinde kaleme almıştır.
- Edebiyatımızdaki önemli gündüklerin başında Nurullah Ataç, Oğuz Atay ve Cemal Süreya’ nın gündükleri gelir.
- Gündük yerine GÜNCE kelimesini kullanan Nurullah Ataç’tır.

Nurullah Ataç : Günce, Uçuş Gündüğü, Gazi Gündüğü, Avusturya Gündüğü
Tomris Uyar : Sesler, Gündökümü, Yüzler, Sokaklar, Günlerin Tortusu
Salah Birsal : Aynalar Gündüğü, Gündük, Kuşları Örtünmek, Nezeleli Karga, Bay Sessizlik
Oktay Akbal : Anılarda Görmek, Yeryüzü Korkusu, Geçmişin Kuşları
Falih Rıfki : Yolculuk Defteri
Cemil Meriç : Jurnal
Ahmet Refik : Kafkas Yollarında
Oğuz Atay : Gündük
Cahit Zarifoğlu : Yaşamak
Cemal Süreya : Günler

GÜNLÜK TARZINDA YAZILMIŞ ROMANLAR

- J. Paul Sartre : Bulantı
- Reşat Nuri Güntekin : Çalıkuşu
- Yakup Kadri Karaosmanoğlu : Yaban
- Peride Celal : Evli Bir Kadının Gündüğü